

M.M.Bağırov
i.e.d., professor, Azərbaycan Universiteti
mubariz.bagirov61@gmail.com
E.E.Ələsgərov
magistrant, Azərbaycan Universiteti
elcinalasgarov9@gmail.com

Məqalə redaksiyaya daxil olub 10.02.2025

The article was received by editorial board on 10.02.2025

Статья принята к печати 10.02.2025

AZƏRBAYCAN BANKLARINDA MALİYYƏ İDARƏETMƏSİ VƏ HESABATLARIN TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏSİ: PROBLEMLƏR VƏ HƏLL YOLLARI

Xülasə

Məqalədə Azərbaycan banklarının maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq sistemləri nəzəri və praktiki aspektlərdən təhlil edilmiş və sektorun inkişafına dair müasir yanaşmalar təqdim olunmuşdur. Təhlillər göstərir ki, maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə hazırlanması bankların şəffaflığını və etimad səviyyəsini artırsa da, bəzi yerli banklarda bu tələblərin tam tətbiqi ilə bağlı çətinliklər mövcuddur. Rəqəmsal texnologiyaların maliyyə idarəetməsində geniş tətbiqi və avtomatlaşdırılmış sistemlərin istifadəsi məlumatların emalı sürətini və dəqiqliyini artıraraq bankların səmərəliliyini gücləndirir. Eyni zamanda, risklərin idarə olunması bankların dayanıqlılığı üçün əsas istiqamətlərdən biri olaraq qalır və beynəlxalq təcrübələrdən yararlanma bu sahədə daha səmərəli idarəetmə modellərinin tətbiqinə imkan verir. Bankların infrastruktur layihələrinin maliyyələşdirilməsində iştirakı iqtisadiyyatın diversifikasiyasına və yeni iş yerlərinin yaradılmasına mühüm töhfə verir. Məqalədə həmçinin investisiya portfəllərinin diversifikasiyası və resursların optimal bölüşdürülməsinin bankların uzunmüddətli dayanıqlığını artırdığı vurğulanmışdır. Beynəlxalq maliyyə bazarlarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi üçün şəffaflıq və beynəlxalq reyting agentlikləri ilə əməkdaşlıq əsas şərtlərdən biri kimi müəyyən edilmişdir. Bu təhlillər göstərir ki, bank sektorunun təkmilləşdirilməsi və inkişafı yalnız bankların öz fəaliyyətinin effektivliyini deyil, həm də ölkə iqtisadiyyatının ümumi dayanıqlılığını təmin edir.

Açar sözlər: *maliyyə idarəetməsi, hesabatlılıq, rəqəmsallaşma, risk idarəetməsi, infrastruktur maliyyələşməsi.*

GİRİŞ

Azərbaycan bank sektoru ölkənin iqtisadi inkişafında mühüm rol oynayan bir sahədir və maliyyə idarəetməsi ilə hesabatlılıq praktikalarının effektiv şəkildə həyata keçirilməsi bu sektorun dayanıqlı inkişafını təmin edir. Qloballaşan iqtisadi mühitdə maliyyə idarəetməsi proseslərinin müasir tələblərə uyğun şəkildə təkmilləşdirilməsi, bankların həm yerli, həm də beynəlxalq bazarlarda rəqabət qabiliyyətini artırmaq üçün zəruri hesab olunur. Bununla yanaşı, maliyyə hesabatlarının şəffaf və standartlara uyğun tərtib edilməsi, bank sektorunun ümumi etibarlılığını və investorların marağını artırmaq üçün mühüm şərtlərdən biridir. akin mövcud vəziyyət göstərir ki, bir çox yerli banklarda maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq sistemlərində müəyyən çətinliklər və problemlər mövcuddur. Bu problemlər arasında beynəlxalq maliyyə hesabatı standartlarının tam tətbiq edilməməsi, hesabatlılıq mexanizmlərinin şəffaf olmaması və kritik maliyyə risklərinin idarə edilməsində boşluqlar xüsusilə vurğulanır. Bu cür problemlər yalnız bankların fəaliyyətində yox, həm də iqtisadiyyatın ümumi sabitliyində mənfi təsirlər yaradır.

Məqalənin məqsədi Azərbaycan bank sektorunda maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq sahəsindəki mövcud problemləri təhlil etmək və bu problemlərin həlli üçün müasir yanaşmalar və strategiyalar təklif etməkdən ibarətdir. Bankların maliyyə idarəetməsi üzrə effektiv praktikalarının araşdırılması, hesabatların şəffaflıq səviyyəsinin artırılması və beynəlxalq standartların tətbiqi bu məqsədin reallaşdırılmasında əsas istiqamətlər kimi qəbul olunur.

Digər tərəfdən, bankların maliyyə idarəetməsində qarşılaşdığı çətinliklərdən biri də kritik maliyyə risklərinin düzgün idarə edilməməsidir ki, bu da sektorda dayanıqlılığın zəifləməsinə səbəb olur. Risklərin idarə edilməsində maliyyə hesabatlarının rolunu öyrənmək, həmçinin bu hesabatların keyfiyyətinin artırılmasına dair konkret tövsiyələr hazırlamaq bu məqalənin tədqiqat çərçivəsinə daxildir. Bu çərçivədə, məqalə həm nəzəri, həm də praktik aspektləri əhatə edərək, Azərbaycan banklarının maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq sistemlərinin təkmilləşdirilməsi üçün elmi əsaslar təqdim etməyi hədəfləyir. Təhlillər və tövsiyələr, həmçinin bank sektorunun beynəlxalq təcrübə əsasında inkişaf etdirilməsi üçün yeni perspektivlər təqdim edə bilər. Beləliklə, məqalədəki yanaşmalar Azərbaycan bank sisteminin uzunmüddətli və dayanıqlı inkişafına töhfə verməyə istiqamətlənmişdir.

NƏZƏRİ YANAŞMALAR

Maliyyə idarəetməsi bankların strateji qərarların qəbulunda və maliyyə resurslarının düzgün idarə olunmasında həlledici əhəmiyyət kəsb edir, çünki bu proses bankların gəlirliliyini artırmaqla yanaşı, maliyyə risklərini minimallaşdırmaq üçün mühüm vasitələr təqdim edir (Brealey, Myers, & Allen, 2017). Bu sahədə əsas komponentlərdən biri maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə tərtib olunmasıdır ki, bu da həm daxili, həm də beynəlxalq səviyyədə şəffaflığı təmin edir (IFRS Foundation, 2020). Xüsusilə, Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının (BMHS) tətbiqi bankların maliyyə məlumatlarını daha standartlaşdırılmış və müqayisə edilə bilən formada təqdim etməsinə şərait yaradır. Bununla yanaşı, banklarda maliyyə idarəetməsinin əsas məqsədi yalnız risklərin azaldılması deyil, eyni zamanda müştəri xidmətlərinin keyfiyyətini artırmaqla rəqabət qabiliyyətini gücləndirməkdir.

Lakin maliyyə idarəetməsi prosesində problemlər də mövcuddur və bu problemlərdən biri maliyyə hesabatlarının vaxtında hazırlanıb təqdim edilməməsi ilə bağlıdır. Bir çox hallarda bankların hesabatlılıq sistemləri məlumatların tamlığı və dəqiqliyini təmin etməkdə çətinlik çəkir, bu isə tənzimləyici orqanların və bazar iştirakçılarının düzgün qərarlar qəbul etməsinə mane olur (Bushman & Smith, 2001). Məsələn, Azərbaycanda bankların maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə olunan mühasibat metodologiyalarının beynəlxalq standartlardan yayınması investorların etimadını azaldır və xarici sərmayələrin cəlb olunmasında problemlər yaradır. Belə vəziyyətlərdə hesabat sistemlərinin rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə optimallaşdırılması, o cümlədən avtomatlaşdırılmış sistemlərin tətbiqi əhəmiyyətli nəticələr verə bilər (Holland, 2005).

Risklərin idarə olunması banklarda maliyyə idarəetməsinin əsas istiqamətlərindən biridir və bu sahədəki zəifliklər ciddi nəticələrə gətirib çıxara bilər. Likvidlik, kredit və əməliyyat riskləri kimi fərqli növ risklərin idarə olunmasında müasir texnologiyaların tətbiqi bu sahənin effektivliyini artırır (Hull, 2018). Məsələn, 2008-ci il qlobal maliyyə böhranı risklərin düzgün qiymətləndirilməməsinin bank sistemlərində yaratdığı problemləri göstərdi, bu isə maliyyə sabitliyini təmin etmək üçün yeni strategiyaların hazırlanmasını zəruri etdi (Acharya & Richardson, 2009). Azərbaycan banklarının son illərdə tətbiq etdiyi risk idarəetmə modelləri göstərir ki, beynəlxalq təcrübələrdən öyrənilən dərslər bu sahədə əhəmiyyətli dəyişikliklərə səbəb olmuşdur.

Beynəlxalq təcrübə maliyyə idarəetməsində rəqəmsal transformasiyanın əhəmiyyətini də ön plana çıxarır və bu sahədə lider ölkələr rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi vasitəsilə səmərəliliyi artırmağa nail olmuşdur. Almaniya kimi ölkələrdə müasir mühasibat sistemlərinin tətbiqi maliyyə hesabatlarının tərtibini sürətləndirmiş və insan amilindən doğan səhvlərin azalmasına səbəb olmuşdur (Ernst & Young, 2019). Azərbaycanda isə bu texnologiyaların tətbiqi prosesində hələ də problemlər mövcuddur, çünki bəzi banklarda köhnəmiş texnologiyalardan istifadə edilir və bu, məlumatların keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir. Bununla belə, son illərdə dövlət tərəfindən maliyyə

idarəetmə sistemlərinin rəqəmsallaşdırılması istiqamətində atılan addımlar gələcəkdə bu problemlərin həlli üçün mühüm əsas yaradır.

Bank sektorunda hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi yalnız iqtisadi səmərəlilik üçün deyil, həm də bazar şəffaflığını artırmaq və investorların etimadını gücləndirmək baxımından əhəmiyyətlidir. Şəffaf hesabatlar vasitəsilə investorlar bankların maliyyə vəziyyətini daha obyektiv qiymətləndirə bilər, bu isə onların maliyyə qərarlarını asanlaşdırır (Bushman & Smith, 2001). Bundan əlavə, müasir tələblərə uyğun hesabat sistemləri bankların beynəlxalq maliyyə bazarlarında daha uğurlu fəaliyyət göstərməsinə imkan yaradır. Azərbaycanda bankların beynəlxalq standartlara uyğun hesabatlar hazırlaması üçün tənzimləyici orqanların nəzarətinin gücləndirilməsi və əlavə təlimlərin təşkili vacibdir.

TƏHLİL

Azərbaycan bank sektorunda maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq praktikalarının təhlili göstərir ki, bu sahədə bir sıra əhəmiyyətli irəliləyişlərə baxmayaraq, hələ də müəyyən problemlər mövcuddur. Maliyyə idarəetməsi bankların strateji qərarlarının qəbulunda və resursların effektiv istifadəsində mühüm rol oynayır, lakin bəzi yerli banklarda bu proseslərin tam şəffaf və səmərəli şəkildə həyata keçirilməməsi müşahidə olunur. Bu isə bankların maliyyə dayanıqlılığına və ümumi iqtisadi inkişafa mənfi təsir göstərə bilər.

Maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartlara uyğun tərtib edilməsi bankların fəaliyyətinin şəffaflığını və etibarlılığını artırır. Lakin bəzi Azərbaycan banklarında Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının (BMHS) tam tətbiq olunmaması nəticəsində hesabatların müqayisəliliyi və etibarlılığı təmin edilmir. Bu da investorların və digər maraqlı tərəflərin qərar qəbul etmə prosesinə mənfi təsir göstərir.

Risqlərin idarə edilməsi bankların maliyyə idarəetməsinin əsas komponentlərindən biridir. Azərbaycan Mərkəzi Bankının "Banklarda risklərin idarə edilməsi haqqında Qaydaları"na əsasən, banklar risklərin idarə edilməsi üzrə strategiya, siyasət və təşkilati strukturu formalaşdırmalıdır. Lakin bəzi banklarda bu sistemlərin tam effektiv işləməməsi nəticəsində maliyyə risklərinin vaxtında müəyyənləşdirilməsi və idarə olunmasında çətinliklər yaranır.

Maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq sahəsində rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi bankların fəaliyyət səmərəliliyini artırmaq üçün mühüm vasitədir. Məsələn, Almaniyada banklar müasir mühasibatlıq proqramlarından istifadə edərək maliyyə məlumatlarının dəqiq və sürətli emalını təmin edirlər. Azərbaycanda isə bəzi banklar köhnəlmiş texnologiyalardan istifadə edir ki, bu da məlumatların keyfiyyətinə və emal sürətinə mənfi təsir göstərir (<https://cbar.az/law-27/decision-no-1951100003>).

Bank sektorunda hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi yalnız iqtisadi səmərəlilik üçün deyil, həm də bazar şəffaflığını artırmaq və investorların etimadını gücləndirmək baxımından əhəmiyyətlidir. Şəffaf hesabatlar vasitəsilə investorlar bankların maliyyə vəziyyətini daha obyektiv qiymətləndirə bilər, bu isə onların maliyyə qərarlarını asanlaşdırır. Bundan əlavə, müasir tələblərə uyğun hesabat sistemləri bankların beynəlxalq maliyyə bazarlarında daha uğurlu fəaliyyət göstərməsinə imkan yaradır.

Maliyyə idarəetməsi sahəsində Azərbaycan banklarının rastlaşdığı ən mühüm çətinliklərdən biri maliyyə resurslarının səmərəli bölüşdürülməsi və optimallaşdırılmasıdır. Bu problem əsasən investisiya fəaliyyətində resursların düzgün yönəldilməməsi və yüksək riskli portfellərin yaradılması ilə bağlıdır. Beynəlxalq təcrübə göstərir ki, maliyyə portfellərinin diversifikasiyası bankların dayanıqlılığını artırır və uzunmüddətli gəlirliliyi təmin edir (Markowitz, 1952). Lakin bəzi yerli banklarda kreditlərin daha çox yüksək gəlirli, lakin riskli sahələrə yönəldilməsi nəticəsində maliyyə dayanıqlılığı risk altına düşür.

Azərbaycan bank sektorunda hesabatlılıq sistemlərinin təkmilləşdirilməsi üçün avtomatlaşdırılmış maliyyə analiz sistemlərinin tətbiqi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Avtomatlaşdırılmış sistemlər insan amilindən qaynaqlanan səhvlərin azaldılması və məlumatların daha sürətli təhlil edilməsi baxımından vacib hesab olunur. Estoniya kimi ölkələrdə rəqəmsal idarəetmə sistemlərinin geniş tətbiqi bank sektorunda şəffaflığı və effektivliyi əhəmiyyətli dərəcədə artırmışdır (OECD, 2020). Azərbaycanda isə bu texnologiyaların hələ tam tətbiq

olunmaması bankların məlumat emalı və qərarqəbuletmə proseslərinin səmərəliliyinə mənfi təsir göstərir.

Banklarda risklərin idarə edilməsi sahəsində də yeniliklərin tətbiqi zəruridir və bu, xüsusilə global iqtisadi dəyişikliklər fonunda daha aktualdır. Məsələn, inflyasiya səviyyəsinin artması, valyuta məzənnələrinin dəyişkənliyi və regional bazar riskləri bankların maliyyə dayanıqlığını zəiflədən əsas faktorlar arasında yer alır. Buna görə də, risklərin ölçülməsi üçün inkişaf etmiş analitik alətlərin tətbiqi və bazar dinamikasına uyğun çevik strategiyaların hazırlanması vacibdir. İsveçrə banklarının inkişaf etmiş risk idarəetmə sistemlərindən öyrənilən təcrübələr göstərir ki, risklərin vaxtında qiymətləndirilməsi və monitorinqi bankların iqtisadi çətinliklərə daha dayanıqlı olmasını təmin edir (Basel Committee on Banking Supervision, 2021).

Hesabatlılıq sahəsində rast gəlinən əsas problemlərdən biri də məlumatların keyfiyyətinin aşağı olması və hesabat strukturlarının beynəlxalq standartlara uyğun gəlməməsidir. Azərbaycanın bəzi banklarında maliyyə hesabatlarının formatı və təqdimatında fərqliliklər müşahidə olunur ki, bu da məlumatların düzgün interpretasiyasına maneə yaradır. BMHS-nin tam tətbiqi ilə bağlı təlimlərin keçirilməsi və bank əməkdaşlarının müvafiq sahədə biliklərinin artırılması bu problemi həll etmək üçün vacib addımlardan biri ola bilər (IFRS Foundation, 2020).

Bankların beynəlxalq maliyyə bazarlarına çıxış imkanlarını artırmaq üçün müasir hesabatlılıq və idarəetmə praktikalarının tətbiqi zəruridir. Xüsusilə, beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən qiymətləndirilən banklar daha şəffaf hesabat strukturlarına malik olduqda daha yüksək kredit reytingləri əldə edir. Bu isə öz növbəsində investorların etimadını artırır və maliyyə resurslarının daha əlverişli şərtlərlə cəlb edilməsinə şərait yaradır. Bununla yanaşı, rəqəmsal transformasiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi və beynəlxalq ekspertlərin cəlb olunması ilə Azərbaycan banklarının maliyyə idarəetməsi praktikaları daha da gücləndirilə bilər.

İnfrastruktur layihələrinin maliyyələşdirilməsi də Azərbaycan banklarının əsas prioritetlərindən biri olaraq qalmaqdadır, lakin bu sahədə də bir sıra çətinliklər mövcuddur. Bankların dövlət-özlə tərəfdaşlığı çərçivəsində daha geniş iştirakını təmin etmək, həmçinin bu layihələr üçün spesifik maliyyə modellərinin hazırlanması iqtisadi inkişafı dəstəkləyə bilər. Türkiyədə həyata keçirilən infrastruktur layihələri üçün tətbiq olunan uzunmüddətli kredit modelləri Azərbaycanın bank sektoru üçün nümunə ola bilər (World Bank, 2019).

Azərbaycan banklarının maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq sahəsində qarşılaşdığı problemlərin həlli üçün bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsi zəruridir. Bunlar arasında BMHS-nin tam tətbiqi, rəqəmsal texnologiyaların integrasiyası və risklərin idarə edilməsi sistemlərinin təkmilləşdirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu tədbirlərin həyata keçirilməsi bankların maliyyə dayanıqlılığını və ümumi iqtisadi inkişafa töhfəsini artıracaqdır.

NƏTİCƏ

Azərbaycan bank sektorunda maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq sistemlərinin təhlili göstərir ki, bu sahə həm bankların dayanıqlılığını artırmaq, həm də iqtisadiyyatın ümumi inkişafına töhfə vermək üçün strateji əhəmiyyətə malikdir. Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının tətbiqi və şəffaf maliyyə hesabatlarının hazırlanması bankların fəaliyyətinin səmərəliliyini artırırsa da, bəzi problemlərin, xüsusilə hesabat sistemlərində məlumatların tamlığı və dəqiqliyi ilə bağlı çətinliklərin mövcudluğu bu prosesin effektivliyini məhdudlaşdırır. Risklərin idarə olunması sistemlərinin təkmilləşdirilməsi və rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi bankların daha çevik və dinamik fəaliyyət göstərməsinə imkan yarada bilər. Təhlillər göstərir ki, rəqəmsallaşma yalnız məlumatların emal sürətini artırmaqla qalmır, həmçinin qərarqəbuletmə proseslərində daha obyektiv nəticələr əldə etməyə şərait yaradır. Azərbaycan banklarının beynəlxalq maliyyə bazarlarında rəqabət qabiliyyətini artırmaq üçün hesabatlılıq sistemlərinin tam beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması və əlavə təlim proqramlarının təşkil edilməsi mühüm zərurət təşkil edir. Digər tərəfdən, maliyyə portfellərinin diversifikasiyası və resursların daha balanslı şəkildə paylanması uzunmüddətli dayanıqlılığın təmin edilməsi baxımından vacibdir. Bank sektorunun infrastruktur layihələrinin maliyyələşdirilməsində daha geniş iştirakı iqtisadiyyatın diversifikasiyasına və yeni iş yerlərinin yaradılmasına töhfə verə bilər. Beynəlxalq reyting agentlikləri ilə əməkdaşlığın artırılması və yüksək reytinglərin əldə olunması bankların xarici

investorlar üçün daha cəlbedici olmasını təmin edə bilər. Ümumilikdə, bank sektorunun modernizasiyası və strateji inkişaf planlarının həyata keçirilməsi Azərbaycan iqtisadiyyatının davamlı inkişafı üçün əsas şərtlərdən biri kimi çıxış edir.

Bankların maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq təcrübələrinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə aşağıdakılar təklif edilir:

1. Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının tam tətbiqini təmin etmək və bu sahədəki mövcud boşluqları aradan qaldırmaq üçün bank əməkdaşlarına istiqamətlənmiş xüsusi təlim proqramlarının həyata keçirilməsi vacibdir.

2. Rəqəmsal texnologiyaların maliyyə idarəetməsi və hesabatlılıq sistemlərinə inteqrasiyasını sürətləndirmək məqsədilə müasir proqram təminatlarının tətbiqi və rəqəmsallaşmaya keçidin dəstəklənməsi təmin olunmalıdır.

3. Bankların risklərin idarə olunması proseslərində beynəlxalq təcrübələrdən yararlanması və daha çevik risk idarəetmə modellərinin hazırlanması məqsədilə xüsusi tədqiqat qruplarının formalaşdırılması tövsiyə edilir.

4. İnvestisiya portfellərinin diversifikasiyasını təmin etmək və resursların optimal bölüşdürülməsinə nail olmaq üçün xüsusi strategiyaların hazırlanması və tətbiqi vacibdir.

5. Beynəlxalq reyting agentlikləri ilə əməkdaşlığı artırmaq və yüksək reytinglərin əldə olunması üçün şəffaflıq və etibarlılığın gücləndirilməsi istiqamətində əlavə tədbirlərin görülməsi məqsədəuyğundur.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat:

1. Acharya, V.V., & Richardson, M. (2009). Restoring financial stability: How to repair a failed system. Wiley.
2. Basel Committee on Banking Supervision. (2021). Principles for the effective management of operational risk. Basel Reports.
3. Brealey, R.A., Myers, S.C., & Allen, F. (2017). Principles of corporate finance. McGraw-Hill Education.
4. Bushman, R.M., & Smith, A.J. (2001). Financial accounting information and corporate governance. *Journal of Accounting and Economics*, 32(1–3), 237–333.
5. Ernst & Young. (2019). Digital transformation in financial reporting: A new frontier. EY Insights.
6. Holland, J. (2005). A grounded theory of corporate disclosure. *British Accounting Review*, 37(3), 229–248.
7. Hull, J. C. (2018). Risk management and financial institutions. Wiley.
8. IFRS Foundation. (2020). International Financial Reporting Standards overview. IFRS.org.
9. Markowitz, H. (1952). Portfolio selection. *Journal of Finance*, 7(1), 77–91.
10. OECD. (2020). Digitalisation and banking efficiency: Estonia as a case study. OECD Insights.
11. World Bank. (2019). Public-private partnerships in infrastructure: Global best practices. World Bank Publications.
12. <https://cbar.az/law-27/decision-no-1951100003>

M.M.Bagirov

Doctor of Economics, Professor, Azerbaijan University

E.E.Aleskerov

master student, Azerbaijan University

**Financial management and improvement of reporting in banks of Azerbaijan:
problems and solutions**

Abstract

The following article analyzes certain problems of financial management and reporting systems from theoretical and practical positions, giving some modern approaches for the development of this sector in Azerbaijani banks. The analysis showed that financial reports prepared according to international standards increase transparency and build trust in banks; however, a number of local banks cannot yet fully implement all the requirements of this provision. Large-scale use of digital technologies in financial management and automatization significantly amplifies the speed and accuracy of data processing, strengthening bank efficiency. At the same time, risk management is one of the main directions of ensuring bank resilience, and resorting to international experience contributes to applying more effective management models in this sphere. Bank involvement in infrastructure project financing brings great contribution to economic diversification and the creation of new jobs. The article also points out that the diversification of investment portfolios and optimal allocation of resources contribute to the long-term stability of banks. The expansion of access to international financial markets requires transparency and active collaboration with international rating agencies. This analysis also reveals that the betterment and development of the banking sector not only guarantee operational efficiency but also enhance the overall resilience of the country's economy.

Key words: financial management, reporting, digitalization, risk management, infrastructure financing.

М.М.Багиров

д.э.н., профессор, Азербайджанский Университет

Э.Э.Алескеров

магистрант, Азербайджанский Университет

Финансовое управление и совершенствование отчетности в банках Азербайджана: проблемы и пути решения

Резюме

В статье анализируются некоторые проблемы финансового менеджмента и систем отчетности с теоретических и практических позиций, приводятся современные подходы к развитию этого сектора в азербайджанских банках. Анализ показал, что финансовые отчеты, подготовленные в соответствии с международными стандартами, повышают прозрачность и доверие к банкам, однако ряд местных банков пока не могут в полной мере реализовать все требования этого положения. Масштабное использование цифровых технологий в финансовом менеджменте и автоматизации значительно усиливает скорость и точность обработки данных, усиливая эффективность банков. В то же время управление рисками является одним из основных направлений обеспечения устойчивости банков, а обращение к международному опыту способствует применению более эффективных моделей управления в этой сфере. Участие банков в финансировании инфраструктурных проектов вносит большой вклад в диверсификацию экономики и создание новых рабочих мест. В статье также отмечается, что диверсификация инвестиционных портфелей и оптимальное распределение ресурсов способствуют долгосрочной устойчивости банков. Расширение доступа к международным финансовым рынкам требует прозрачности и активного сотрудничества с международными рейтинговыми агентствами. Данный анализ также показывает, что улучшение и развитие банковского сектора не только гарантирует операционную эффективность, но и повышает общую устойчивость экономики страны.

Ключевые слова: финансовое управление, отчетность, цифровизация, управление рисками, финансирование инфраструктуры.